

Spørsmål og svar

Frokostmøte med opplæringskontor i Oslo og Akershus 28. juni

1. Alle våre medlemsbedrifter har egne org.nr, og er registrert som underbedrifter. Hvem får skjema, hovedorganisasjon eller underbedriftene?

Svar fra Oslo:

Normalt vil brevet gå til bedriften (org.nr) kontrakten er knyttet til i Vigo, altså "underbedriften".

2. Hva må være med i en samarbeidsavtale for å få godkjent den?

Svar fra Oslo:

Fylkeskommunen skal etter vår foreløpige vurdering i utgangspunktet ikke godkjenne form eller innhold i samarbeidsavtalene mellom samarbeidsorgan og lærebedrift. Vi vil allikevel vurdere om vi etter dialog med Yrkesopplæringsnemnda bør komme med anbefalinger om hva som bør omtales der. Fylkeskommunen og Yrkesopplæringsnemnda må mene at samarbeidsorganet bidrar til kvalitet i opplæringen. Det er hensiktsmessig at det kommer fram av samarbeidsavtalen hvordan dette kravet blir innfridd.

Det kan også hende vi vil gi noen føringer for hva som må framkomme av samarbeidsavtalen som inngås med den enkelte bedrift for at vi evt skal kunne unngå at det må fylles ut et vedlegg til hver enkelt lærekontrakt, jfr informasjon i møtet.

Dette er noe av det vi må se nærmere på til høsten.

3. Samarbeidsorgan kan ikke være ansvarlig for opplæringen. Hva er da hensikt med å signere på lærekontrakten for samarbeidsorganet?

Svar fra Oslo:

Dersom samarbeidsorganet skal kunne få rettigheter til å administrere lærekontrakten Vigo bedrift på vegne av lærebedriftene, motta tilskuddet og/eller bistå bedriftene med opplæringen, må dette avtales for den enkelte kontrakt. Avtale om dette gjøres enklest ved at dette framkommer i kontraktene, som både bedrift og samarbeidsorgan signerer.

4. Hvordan er heving av lærekontrakten koblet til regler om oppsigelse/avskjed i arbeidsmiljøloven? Vi har hatt en oppfatning av at vi ikke kan si opp arbeidsavtalen hvis ikke fylkeskommunen fatter vedtak om heving av lærekontrakten. Slik jeg tolker dagens

møte kan vi si opp arbeidsavtalen uavhengig av heving av lærekontrakten. Hvordan vil lærebedriftens forpliktelser etter lærekontrakten påvirkes av at arbeidsavtalen eventuelt er oppsagt, mens fylkeskommunen kanskje mener terskelen ikke er nådd for å si opp lærekontrakten? Vanskelig å fylle forpliktelsene i sistnevnte hvis vedkommende ikke har et arbeidsforhold hos lærebedriften.

Svar fra Oslo:

Det er ikke mulig for en bedrift å si opp arbeidsavtalen uten at lærekontrakten blir oppsagt (enighet) eller fylkeskommunen har fattet vedtak om heving av lærekontrakten etter loven. Arbeidsavtalen kan IKKE sies opp uavhengig av lærekontrakten. De to unntakene fra dette er

- 1) Fagbrev på jobb, der kandidaten vil ha en arbeidsavtale som er uavhengig av lærekontrakten og som vil fortsette etter at kontrakten er utløpt
- 2) Under prøvetiden (kontrakter med full opplæring i bedrift), hvor arbeidsavtalen kan sies opp etter egne regler

5. Hvordan blir det for de som velger nytt fagområde, med tanke på tid i lærekontrakt?

Svar fra Oslo:

Beregning av læretid gjøres ihht regler for godskriving, se forskriften til opplæringsloven §§ 6-5 til 6-12.

6. Ved undervisning i fellesfag hos VO Sinsen på kveldstid. Hvem betaler lønn/overtid. Har lærlingen eventuelt krav på dette?

Svar fra Oslo:

Dette er et viktig spørsmål. Det er forskjell på elever og lærlinger. Lærlinger har krav på å få all gjenstående opplæring innenfor arbeidstiden. Vi kan ikke ha et rigg for dette som utløser overtid for lærlingene. Vi vil se nærmere på det praktiske her sammen med Sinsen VO. Enten må opplæringen i fellesfag for lærlinger gis på dagtid, eller lærlingene kan ha forskjøvet arbeidstid (feks 10-18) de dagene ettermiddagsopplæringen pågår.

7. Kan vi få til et møte med fylkeskommunen i forkant av 1.5.2025 for å gå gjennom at alt er klart til godkjenning

Svar fra Oslo:

Kravene til godkjenning av samarbeidsorgan vil etter planen formidles senest i løpet av januar 2025. Fylkeskommunen vil være tilgjengelig for veiledning i prosessen fram mot godkjenning.

8. Hvor lang blir en modulbasert kontrakt? Kan ungdommer spekulere i å ta f.eks. påbygg i påvente av å bli 19 år for så å ta fagbrevet på en enklere måte?

Svar fra Oslo:

Lengden på en kontrakt i modulstrukturent opplæring for voksne avgjøres i etterkant av hver kandidats realkompetansevurdering. Det er ingen grunn til å tro at en realkompetansevurdering av en ungdom som har gått vg1 + vg2 + påbygg vil resultere i noe annet enn at læretiden blir to år.

9. Kan vi Opplæringskontoret fortsatt melde opp til svenneprøve, eller skal dette overlates til medlemsbedrift?

Svar fra Oslo:

Dette er en av oppgavene bedriftene etter avtale må kunne overlate til samarbeidsorganet. Hvem som skal gjøre dette vil komme frem av lærekontrakten.

10. Yrkesutvalg? Hvem sitter i det? Hvordan skal dette håndteres videre. Vi blir kontaktet av potensielle lærebedrifter! Hvem gjør hva?

Svar fra Oslo:

Hele eller deler av prøvenemndene utgjør fagenes yrkesutvalg i den enkelte fylkeskommune. Enkelte fylkeskommuner benytter yrkesutvalgene til å gjennomføre den faglige vurderingen av nye lærebedrifter. I Oslo viderefører vi inntil videre vår eksisterende ordning med at det er fagkonsulenter i avdeling for fagopplæring som godkjenner nye lærebedrifter. I tilfeller der vi trenger en nærmere faglig vurdering, innhenter vi, som i dag, bistand fra yrkesutvalget for det aktuelle faget.

11. Styresammensetning i samarbeidsorgan. Hva menes med en representant fra arbeidsgiverne og en representant fra arbeidstakerne?

Svar fra Oslo:

Vi må se nærmere på om en representant for arbeidsgiver må komme fra medlemsbedrift, eller om denne også kan være fra samarbeidsorganet (daglig leder). Tilsvarende om en representant for arbeidstakerne må hentes fra medlemsbedrift (en av bedriftene dere samarbeider med) eller også kan være ansatt i samarbeidsorganet.

12. I brevet til bedriftene brukes ordet «inngås». Bedriftene vil nok oppfatte dette som «hvis lærlingen begynner etter 31.07». Kunne man brukt ordet «signeres etter»?

Svar fra Oslo:

Lovens bokstav er "inngått". UDIR har på forespørsel fra oss fortolket dette som "signert". For nærmere avklaring av hva vi legger i dette, viser vi til vår presentasjon i møtet:

- *Opplæringskontoret er lærebedrift for alle kontrakter digitalt signert av alle parter (lærling, bedrift, opplæringskontor) før 1. august, uavhengig av når lærlingene starter i bedrift.*
- *Opplæringskontoret er også lærebedrift for alle kontrakter registrert i Vigo Bedrift eller bestilt via DVD-skjema før 1. juli, uavhengig av når de blir digitalt signert. Bakgrunn: Vigo Bedrift stenges for formidling (Oslo).*
- *Opplæringskontoret er også lærebedrift for alle som har startet i et læreforhold med arbeidsavtale før 1. august, uavhengig av når kontrakten er bestilt eller signert (ikke drøy dette!).*

13. Det ble sagt noe om at opplæringskontorer som er godkjent i Oslo også er det i Akershus. Stemmer dette, og er det i så fall også vice versa?

Svar fra Oslo:

Opplæringskontorer er godkjent av de fylkeskommunene hvor de har medlemsbedrifter. Har kontoret medlemsbedrifter i flere fylker, må de søke om godkjenning i hvert av de fylkene lærekontrakter skal inngås. En godkjenning i Oslo gjelder kun i Oslo. Blant de oppmøtte under frokostmøtet er de aller fleste godkjent i både Oslo og Akershus. Oslo har kun ett opplæringskontor som ikke også er godkjent i Akershus.

14. Når vi er godkjent uavhengige av fag, hvilke søkere ser vi da i vigo? Alle fag? Bare de fagene vi har bedrifter i?

Svar fra Oslo:

Hvilke fag samarbeidsorganene kan se i Vigo bedrift må i utgangspunktet følge de lærefagene de samarbeidende lærebedriftene (medlemsbedriftene) er godkjent i. Samarbeidsorganene skal rapportere til fylkeskommunen om hvilke lærebedrifter de har avtale med.

15. Repr for lærling: hvem kan det være? Må det være en lærling? Vil alle fylker tolke dette likt?

Svar fra Oslo:

Per nå vet vi ikke svaret på dette spørsmålet. Dette er ett av spørsmålene vi vil løfte inn for Yrkesopplæringsnemnda. Det er ikke sikkert alle fylker vil tolke dette likt.

16. Hva (hvilke punkter) må være med i en arbeidsavtale mellom lærling og lærebedrift for å få godkjent den, og slik at den ikke strider med lærekontrakten?

Svar fra Oslo:

Kravene til arbeidsavtaler er fastsatt i Arbeidsmiljøloven § 14-6, se <https://www.arbeidstilsynet.no/arbeidsforhold/arbeidsavtale/> Dere vil finne et forslag til arbeidsavtale på fylkeskommunens nettsider. Arbeidsavtalen skal være gyldig for samme tidsrom som lærekontrakten.

17. Samarbeidsorgan kan utføre tjenester for lærebedrift, kan de flytte ansvar over til samarbeidsorgan?

Svar fra Oslo:

Lærebedriften og samarbeidsorganet avtaler hvilke tjenester samarbeidsorganet skal utføre for lærebedriften. Samarbeidsavtalen mellom lærebedrift og samarbeidsorgan vil beskrive dette. Samarbeidsorganet kan bistå lærebedriften, men lærebedriften kan ikke overføre ansvar for opplæringen etter loven over til samarbeidsorganet.

18. Nå kan vi jo ikke endre loven og forskriften slik de er vedtatt, men inntil nå har det vært en fordel for lærebedrifter som er medlem av et opplæringskontor at opplæringskontoret kan flytte lærlinger til andre lærebedrifter uten å heve avtalen, fordi opplæringskontoret formelt sett har vært lærebedrift. Nå blir dette mer byråkratisk ettersom lærekontrakten må heves og inngås på nytt hver gang, og lærlingen også må

samtykke til heving selv om de har en garanti om flytting til en ny lærebedrift. Noe av smidigheten og fordelene ved å være tilknyttet til et opplæringskontor forsvinner da. Har dere spilt dette inn til direktoratet, eller har dere noen refleksjoner knyttet til dette?

Svar fra Oslo:

Vi er helt enige i at det har vært en fordel at opplæringskontorene tidligere har kunnet flytte lærlinger mellom bedrifter uten at kontrakten blir oppsagt (enighet) eller hevet (krever vedtak fra fylkeskommunen), og at denne muligheten forsvinner med ny lov og forskrift. Dette er noe av det vi fra vår side spilte inn til nasjonale myndigheter under høringen av ny lov.

19. Skal lærlingene melde seg opp til 3103-eksamen, eller vil det bli gjort av bedrift. Om det kan gjøres av bedrift, kan samarbeidsorganet gjøre dette?

Svar fra Oslo:

Bedriften skal melde lærlingene (de av dem som skal ha slik eksamen) opp til 3103. Oppmelding til eksamen og fag-/svenneprøve må være en av oppgavene samarbeidsorganet etter avtale må kunne utføre på vegne av lærebedriftene. Det skal framkomme av lærekontrakten hvem som skal melde opp til eksamen og fag-/svenneprøve.

20. Er det mulig for oss fra samarbeidsorgan om å sitte i y-nemd?

Svar fra Oslo:

Det er arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene som foreslår sine representanter til yrkesopplæringsnemndene.

21. Hvordan vil fylket kvalitetssikre de bedriftene de godkjenner? Hva med bedrifter som ikke kan dekke hele læreplanen eller der opplæringen kan synes å bli for ensidig?

Svar fra Oslo:

Vi vil godkjenne lærebedrifter etter en vurdering av om de oppfyller kravene i lov og forskrift. Lærebedrifter skal blant annet kunne gi opplæring i samsvar med læreplaner i faget. De trenger ikke dekke hele faget selv. Det skal fremgå av den enkelte lærekontrakt hvordan læreplanmål de ikke kan gi opplæring i selv, skal dekkes. Dette kan skje gjennom samarbeid med andre godkjente lærebedrifter, eller ved at et samarbeidsorgan bistår med deler av opplæringen. Fylkeskommunen vil som tidligere tilby opplæring i manglende fellesfag.

Ved godkjenning av nye bedrifter vil vi som tidligere gjennomføre bedriftsbesøk. Eksisterende medlemsbedrifter i opplæringskontor vil bli godkjent som lærebedrifter etter at de har fylt ut en egenerklæring hvor de bekrefter at de oppfyller kravene. Fra fylkeskommunen vil vi forsterke vår kvalitetsoppfølging av lærebedrifter ihht opplæringslovens § 7-9.

22. Hvordan skal samarbeidet mellom fylkeskommune og samarbeidsorgan reguleres?

Svar fra Oslo:

Dette er ikke avklart per nå, og er noe av det vi ønsker å ha dialog med dere om til høsten.

23. Krav til faglig leder: vil de være som i dag?

Svar fra Oslo:

Krav til faglig leder er de samme som tidligere.

24. Ved oppstått konflikt i lærebedrift med lærling og faglig/daglig leder, bør vi informere umiddelbart (sende Mail) eller vente til vi ser om det blir oppsigelse?

Svar fra Oslo:

Spørsmålet oppfattes å handle om samarbeidsorganet skal informere fylkeskommunen. På generelt grunnlag kan vi si at fylkeskommunen bør orienteres om konflikter. Deretter vil samarbeidsorganet sammen med fylkeskommunen vurdere i hvor stor grad fylkeskommunen bør involveres i hver enkelt sak.

25. Hva heter rollen daglige leder kan delegerer (delegere?) i altinn for å godkjenn lærebedrift?

Svar fra Oslo:

Her forstår vi ikke spørsmålet. Ta kontakt med en nærmere utdyping, så skal vi prøve å svare.

26. Hvordan vil fylkeskommune jobbe med omplassering av lærlinger som har mistet lærekontrakt

Svar fra Oslo:

Vi minner om at bedriften ikke kan si opp arbeidsavtalen med en lærling uten at det er fattet vedtak om heving av lærekontrakt, eller det er enighet mellom lærling og lærebedrift om oppsigelse av kontrakten. Vi forventer at det gjennom tidlig involvering av lærlingrådgivere bør være mulig å finne fram til løsninger for at flest mulig lærlinger kan stå løpet ut i opprinnelig lærebedrift.

Lærlinger som får kontrakten hevet ved vedtak fra fylkeskommunen etter krav fra lærebedriften (uenighet), vil bli fulgt opp fra fylkeskommunen. Å jobbe for å finne nye lære plasser til disse, blir en av oppgavene til ny lære plasskoordinator lokalisert på Sinsen VO.

Å bistå bedriftene med å finne nye løsninger der hvor det er utfordringer i et læreforhold, er en tjeneste samarbeidsorganene kan tilby bedriftene. Dette vil være aktuelt i tilfeller hvor kontrakten ikke kan kreves hevet etter loven, men hvor det vil være best for læringsutbyttet til lærlingen om hen blir overført til en annen bedrift.

27. Tilskudd fremover + ekstra oppgaver f.eks rekruttering

Svar fra Oslo:

Her forstår vi ikke spørsmålet. Ta kontakt med en nærmere utdyping, så skal vi prøve å svare.